

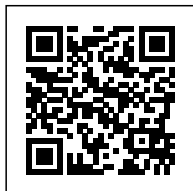

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VII. volební období

382/0

**Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 426/2011 Sb.,
o důchodovém spoření, ve znění pozdějších předpisů**

Zástupce předkladatele: ministr financí
Doručeno poslancům: 7. ledna 2015 v 11:27

Vládní návrh

ZÁKON

ze dne ... 2014,

kterým se mění zákon č. 426/2011 Sb., o důchodovém spoření, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 426/2011 Sb., o důchodovém spoření, ve znění zákona č. 399/2012 Sb. a zákona č. 241/2013 Sb., se mění takto:

1. V § 2 odstavec 1 zní:

„(1) Účastníkem je pouze fyzická osoba, která má s penzijní společností uzavřenou smlouvu o důchodovém spoření zaregistrovanou v Centrálním registru smluv podle § 6.“

2. V § 2 se odstavec 2 zrušuje.

Dosavadní odstavec 3 se označuje jako odstavec 2.

3. V § 4 se odstavec 1 zrušuje.

Dosavadní odstavce 2 až 8 se označují jako odstavce 1 až 7.

4. V § 4 odst. 3 se slova „fyzickou osobou, která splňuje podmínky vzniku účasti na důchodovém“ nahrazují slovy „účastníkem důchodového“.

5. § 30 se zrušuje.

6. V § 56 odst. 2 se ve větě první číslo „24“ nahrazuje číslem „48“ a slova „nebo do doby, než hodnota majetku v důchodovém fondu přesáhne 100 000 000 Kč, pokud tato skutečnost nastane dříve“ se zrušují.

7. V § 99 odstavec 1 zní:

„(1) Česká národní banka může penzijní společnosti nařídit převod obhospodařování důchodových fondů na jinou penzijní společnost, jestliže penzijní společnost není schopna plnit povinnosti vůči účastníkům.“

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona nelze v Centrálním registru smluv registrovat první smlouvu o důchodovém spoření. Nebyla-li první smlouva o důchodovém spoření zaregistrována v Centrálním registru smluv do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, zaniká tato smlouva od počátku.

2. Změna statutu důchodového fondu provedená v souladu s § 56 odst. 2 zákona č. 426/2011 Sb., o důchodovém spoření, ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, nepodléhá předchozímu schválení Českou národní bankou.

Čl. III

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 426/2011 Sb., o důchodovém spoření, ve znění pozdějších předpisů

A. OBECNÁ ČÁST

1. Zhodnocení platné právní úpravy

Důchodové spoření je upraveno zákonem č. 426/2011 Sb., o důchodovém spoření, ve znění pozdějších předpisů. Pojistné na důchodové spoření je upraveno zákonem č. 397/2012 Sb., o pojistném na důchodové spoření, ve znění pozdějších předpisů, a v návaznosti na zákon o důchodovém spoření je oblast účasti v tomto systému zohledněna i v zákoně č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a dalších souvisejících předpisech.

2. Odůvodnění hlavních principů navrhované úpravy

V souladu se záměrem vlády (viz bod 3.2. Programového prohlášení vlády ČR ze dne 12. února 2014) a jejím rozhodnutím ze dne 12. listopadu 2014 ukončit systém důchodového spoření je cílem navrhované změny zákona o důchodovém spoření zastavení vstupu nových účastníků do tohoto fondového systému. Vstup do systému tak bude zastaven v předstihu před jeho ukončením, čímž bude zamezeno nárůstu počtu účastníků v době před ukončením systému. Tím bude realizováno snížení nároků na administraci v rámci vypořádání prostředků účastníků a zamezí se tak neodůvodněným nákladům na straně státní správy. Zejména pak nebude narůstat objem prostředků, které by v důsledku vstupu nových účastníků nebyly odvedeny do státního rozpočtu. Dále se za účelem ochrany prostředků účastníků před významnějším kolísáním hodnoty majetku v důchodových fondech v období před ukončením systému důchodového spoření prodlužuje dočasná výjimka z limitů investování určená pro počáteční období existence důchodového fondu do konce roku 2016, čímž bude umožněno investovat konzervativně i ve fondech, které podle statutů a zákona nejsou konzervativně zaměřeny. V souladu s výše uvedeným rozhodnutím vlády se rovněž nejeví nutné, aby Česká národní banka nařizovala převod obhospodařování důchodových fondů v případě, že penzijní společnost nesplní požadavek 50 tis. účastníků v jí obhospodařovaných důchodových fondech do dvou let ode dne udělení povolení k vytvoření důchodových fondů. Z tohoto důvodu se ruší jak tento požadavek, tak odpovídající sankční pravomoc České národní banky.

Podrobnější odůvodnění navrhované úpravy je obsahem zvláštní části důvodové zprávy.

3. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

Vláda se ve svém Programovém prohlášení zavázala, že ukončí fondový penzijní systém důchodového spoření. Na tomto základě probíhaly i práce Odborné komise pro penzijní reformu, která byla ustavena při Ministerstvu práce a sociálních věcí v první polovině roku 2014. Odborná komise zpracovala doporučení způsobu ukončení důchodového spoření, které bylo následně upraveno na základě koaličních jednání a které bylo vládou schváleno. Navrhovaná právní úprava je součástí záměru ukončit a vypořádat prostředky z důchodového

spoření a v předstihu před schválením zákona, který bude upravovat proces likvidace důchodových fondů, ukončuje možnost vstupu nových účastníků.

Pokud by nedošlo k prodloužení stávající výjimky z limitů investování pro počáteční období existence důchodových fondů, musely by penzijní společnosti postupovat v souladu se schválenými statuty a plnit stanovenou investiční strategii (jedná se hlavně o vyvážené a dynamické důchodové fondy). V období, kdy je zřejmé, že systém důchodového spoření bude zrušen, by povinnost penzijních společností postupovat tímto způsobem mohla vést i k ohrožení hodnoty prostředků účastníka z důvodů, že investice tak nebudou dlouhodobé, s čímž schválené statuty počítají.

Pokud by nedošlo ke zrušení požadavku 50 tis. účastníků v důchodových fondech obhospodařovaných penzijními společnostmi, nedodržení tohoto požadavku ze strany penzijních společností by mohl vyvolat intervenci dohledového orgánu, která by v období před ukončením II. pilíře nebyla vhodná, ani nutná.

4. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaná úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

5. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Důchodové spoření je fondovým penzijním systémem, na který nedopadají právní předpisy Evropské unie a je tak v plné kompetenci České republiky tento systém měnit.

Zákon tak bude po přijetí tohoto návrhu plně slučitelný s právem Evropské unie.

6. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Návrh zákona se nevztahuje k mezinárodním smlouvám, jimiž je Česká republika vázána.

7. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Navrhovaná změna sníží objem prostředků, které by byly přeměřovány z důchodového pojištění do důchodového spoření při dalším nárůstu počtu účastníků důchodového spoření. Od začátku roku 2013 do konce roku 2014 se odhaduje výše prostředků přeměřovaných z důchodového pojištění do důchodového spoření na 1,5 mld. Kč.

Sociální dopady a dopady na životní prostředí tato navrhovaná právní úprava nemá.

8. Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaná úprava nepředpokládá žádná korupční rizika.

9. Návrh, aby Poslanecká sněmovna vyslovila s návrhem zákona souhlas již v prvním čtení

Nezbytnost navrhované právní úpravy je vysvětlena výše v bodě 3. Z tam uvedených důvodů vyplývá, že z hlediska účelu navrhované právní úpravy hraje podstatnou roli časové hledisko. Navrhovaná právní úprava splní totiž svůj účel pouze tehdy, jestliže nabude účinnosti co nejdříve, pokud možno v prvních měsících roku 2015, v každém případě však ve značném časovém předstihu před zahájením ukončení důchodového spoření, k němuž má dojít k 1. lednu 2016.

Z tohoto důvodu se navrhuje, aby Poslanecká sněmovna vyslovila s návrhem zákona souhlas již v prvním čtení v souladu s § 90 odst. 2 jednacího řádu Poslanecké sněmovny.

B. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K Čl. I

K bodu 1, 2 a 3:

Jedná se o úpravu příslušných ustanovení tak, aby již zákon o důchodovém spoření nestanovil podmínky, a tedy i nárok, účasti pro nové potenciální zájemce, jelikož v souladu s úpravou obsaženou v přechodných ustanoveních nebude možné registrovat od účinnosti zákona nové první smlouvy o důchodovém spoření.

K bodu 4:

Zákon nemá za cíl znemožnit změnu penzijní společnosti účastníkům důchodového spoření. I nadále bude možné přejít k jiné penzijní společnosti na základě registrace další smlouvy v Centrálním registru smluv.

K bodu 5 a 7:

Zrušuje se § 30, který stanoví požadavek na 50 tis. účastníků v každém důchodovém fondu do dvou let ode dne udělení povolení k vytvoření důchodového fondu. Vzhledem k tomu, že žádný z důchodových fondů tuto podmínku nesplňuje, a vzhledem k tomu, že s ohledem na rozhodnutí vlády o ukončení důchodového spoření tuto podmínku pravděpodobně ani v budoucnu nesplní, uvedená povinnost by vyvolávala pouze možnost zásahu dohledového orgánu, tj. převod obhospodařování důchodových fondů na jinou penzijní společnost. Tento zásah by ovšem v době, kdy má být systém důchodového spoření ukončen, byl nevhodný a přinesl by pouze zbytečné komplikace při ukončování systému. Ze stejného důvodu dochází i ke změně v bodě 7, který navazuje na zrušení povinnosti v bodě 5.

K bodu 6:

S ohledem na záměr ukončit systém důchodového spoření a vypořádat prostředky účastníků v roce 2016 je vhodné ve stanovené lhůtě umožnit penzijním společnostem bez procesu schvalování změn investiční strategie důchodového fondu Českou národní bankou investovat konzervativně i v případech, kdy ze statutu důchodového fondu vyplývá jiná investiční strategie (to se bude týkat vyvážených a dynamických důchodových fondů). Již stávající právní úprava počítala s tím, že v počátečním období při nízkém objemu majetku v důchodových fondech nemusí být možné dodržet předpokládanou investiční strategii. Navržená změna de facto prodlouží toto období až do faktického zrušení druhého pilíře tak, že by penzijní společnosti mohly investovat konzervativně (dluhopisy, nástroje peněžního trhu, vklady v bankách) i v dynamickém či vyváženém důchodovém fondu. Tato změna má zejména za cíl omezit případné výraznější kolísání hodnoty majetku v důchodových fondech vzhledem k plánovému ukončení druhého pilíře a vypořádání prostředků účastníků.

K Čl. II

Přechodné ustanovení v bodu 1 upravuje nemožnost registrace prvních smluv o důchodovém spoření od nabytí účinnosti tohoto zákona. Tímto bude ukončen vstup nových účastníků do systému. Tímto ovšem není zamezeno změně penzijní společnosti stávajícím účastníkům. Neumožňuje se pouze registrace prvních smluv o důchodovém spoření, tj. těch, kterými vzniká účast na důchodovém spoření. Současně s ohledem na zamezení jakýchkoliv pochybností o právech a povinnostech smluvních stran uzavřených, ale ještě neregistrovaných smluv o důchodovém spoření zákon stanoví, že smlouvy, které nebyly zaregistrovány do dne účinnosti tohoto zákona, zanikají ex tunc.

Přechodné ustanovení v bodu 2 reaguje na změnu provedenou v čl. I bodu 6 tohoto návrhu zákona. Penzijním společnostem se umožní změnit statut důchodového fondu bez předchozího schválení Českou národní bankou tak, aby výjimka z limitů investování podle § 56 zákona č. 426/2011 Sb., o důchodovém spoření, ve znění tohoto návrhu zákona, mohla být využita do konce roku 2016 (tj. do faktického ukončení důchodového spoření). Tato změna provedená ve stanovené lhůtě bude podléhat pouze oznamovací povinnosti vůči České národní bance, a to podle § 69 odst. 1 písm. a) zákona o důchodovém spoření.

K Čl. III

S ohledem na vytyčený cíl zastavit vstup nových účastníků do systému důchodového spoření, o jehož ukončení rozhodla vláda, je nezbytné, aby navrhovaná právní úprava nabyla účinnosti co nejdříve. Proto je navrhována účinnost dnem vyhlášení zákona.

V Praze dne 22. prosince 2014

předseda vlády
Mgr. Bohuslav Sobotka, v. r.

1. místopředseda vlády pro ekonomiku a ministr financí
Ing. Andrej Babiš, v. r.

Vyznačení navrhovaných změn

Platné znění částí zákona č. 426/2011 Sb., o důchodovém spoření, ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn

§ 2

~~(1) Účastníkem se může stát fyzická osoba, která dosáhla věku 18 let, pokud uzavře s penzijní společností smlouvu o důchodovém spoření nejpozději~~

~~a) do konce kalendářního roku, ve kterém dosáhne věku 35 let, nebo~~

~~b) do 6 měsíců~~

~~1. od 1. ledna 2013, nebo~~

~~2. ode dne, od kterého byla poprvé od 1. ledna 2013 poplatníkem pojistného na důchodové pojištění. Účastníkem je pouze fyzická osoba, která má s penzijní společností uzavřenou smlouvu o důchodovém spoření zaregistrovanou v Centrálním registru smluv podle § 6.~~

~~(2) Účastníkem se nemůže stát fyzická osoba, které již byl přiznán starobní důchod podle zákona o důchodovém pojištění.~~

~~(32) Pro účely pojištění důchodu podle tohoto zákona je účastníkem označována osoba, které účast na důchodovém spoření zanikla podle § 5 písm. b).~~

§ 4

Vznik účasti na důchodovém spoření

~~(1) Účast na důchodovém spoření vzniká registrací první smlouvy o důchodovém spoření mezi fyzickou osobou podle § 2 a penzijní společností podle § 25 v Centrálním registru smluv.~~

~~(21) Smlouvou o důchodovém spoření se penzijní společnost zavazuje shromažďovat a obhospodařovat prostředky účastníka v důchodovém fondu nebo ve více těchto fondech podle tohoto zákona a sjednané strategie spoření a převádět prostředky účastníka za podmínek a způsobem stanoveným tímto zákonem.~~

~~(32) Smlouva o důchodovém spoření musí být uzavřena písemně a musí v ní být uvedeny identifikační údaje účastníka, identifikační údaje penzijní společnosti a datum uzavření smlouvy.~~

~~(43) Penzijní společnost nesmí odmítnout uzavřít smlouvu o důchodovém spoření s fyzickou osobou, která splňuje podmínky vzniku účasti na důchodovém **účastníkem důchodového** spoření.~~

~~(54) Od smlouvy o důchodovém spoření, která byla zaregistrována v Centrálním registru smluv podle § 6, nemůže penzijní společnost ani účastník odstoupit, vypovědět ji ani uzavřít dohodu o jejím skončení, s výjimkou výpovědi účastníka nebo dohody o skončení smlouvy za účelem převodu prostředků účastníka podle § 12. V případě výpovědi účastníka nebo dohody o skončení smlouvy končí její platnost dnem zaregistrování další smlouvy o důchodovém spoření podle § 9 odst. 5.~~

~~(65) V případě, že penzijní společnost nebo účastník před zaregistrováním smlouvy o důchodovém spoření od této smlouvy odstoupí, vypoví ji, nebo uzavře dohodu o jejím~~

skončení, je penzijní společnost povinna neprodleně oznámit tuto skutečnost správci Centrálního registru smluv.

(76) Smlouvu o důchodovém spoření lze uzavřít pouze s jednou penzijní společností, s výjimkou převodu prostředků účastníka k jiné penzijní společnosti podle § 12.

(87) Zaměstnavatel nesmí ovlivňovat zaměstnance při výběru penzijní společnosti, ani nesmí přijmout úplatu, odměnu nebo nepeněžitou výhodu v souvislosti s uzavřením smlouvy o důchodovém spoření zaměstnancem.

~~§ 30~~

~~Počet účastníků v důchodových fondech obhospodařovaných penzijní společností musí po uplynutí 24 měsíců ode dne udělení povolení k vytvoření důchodových fondů dosahovat alespoň 50 000 účastníků.~~

§ 56

Dočasné výjimky z limitů investování

(1) Penzijní společnost nemusí dodržet skladbu majetku v důchodovém fondu podle § 46 až 55 při uplatňování přednostního práva na upisování investičních cenných papírů a nástrojů peněžního trhu, které jsou v majetku tohoto důchodového fondu.

(2) Pokud to je uvedeno ve statutu důchodového fondu, může se penzijní společnost při dodržení principu rozložení rizika spojeného s investováním odchýlit od omezení stanovených v § 46 až 55 na dobu nejdéle ~~24~~ **48** měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o udělení povolení k vytvoření tohoto důchodového fondu ~~nebo do doby, než hodnota majetku v důchodovém fondu přesáhne 100 000 000 Kč, pokud tato skutečnost nastane dříve.~~ Na počátku tohoto období investuje důchodový fond pouze do vkladů uvedených v § 46 odst. 1 písm. e), cenných papírů vydávaných podílovým fondem uvedeným v § 47 odst. 2 a nástrojů peněžního trhu, jejichž emitentem je osoba uvedená v § 46 odst. 1 písm. d) a v § 47 odst. 1 písm. b) nebo c) a ve svém statutu stanoví postupné přizpůsobování se požadavkům uvedeným v § 46 až 55.

(3) Pokud penzijní společnost nedodrží skladbu majetku v důchodovém fondu podle § 46 až 55 z důvodů, které nemůže ovlivnit, nebo v důsledku uplatnění přednostního práva podle odstavce 1, musí s přihlédnutím k zájmům účastníků v tomto důchodovém fondu zajistit bez zbytečného odkladu soulad skladby majetku v tomto fondu s § 46 až 55.

§ 99

Nařízení převodu obhospodařování důchodových fondů

~~(1) Česká národní banka může penzijní společnosti nařídit převod obhospodařování důchodových fondů na jinou penzijní společnost, jestliže~~

~~a) penzijní společnost není schopna plnit povinnosti vůči účastníkům, nebo~~

~~b) do 24 měsíců ode dne udělení povolení k vytvoření důchodových fondů nebyly splněny podmínky podle § 30.~~ **Česká národní banka může penzijní společnosti nařídit převod obhospodařování důchodových fondů na jinou penzijní společnost, jestliže penzijní společnost není schopna plnit povinnosti vůči účastníkům.**

(2) K převodu obhospodařování důchodových fondů podle odstavce 1 se vyžaduje souhlas penzijní společnosti, na kterou má být obhospodařování důchodových fondů převedeno.

(3) Penzijní společnost podle odstavce 2 je povinna ve lhůtě 30 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí podle odstavce 1 sdělit písemně účastníkům, jejichž prostředky jsou předmětem převodu, svoji obchodní firmu, adresu sídla, den, kdy došlo k převodu, a další nezbytné informace související s plynulým pokračováním důchodového spoření. Informace podle věty první předá penzijní společnost také správci Centrálního registru.

(4) Účastníky řízení o nařízení převodu obhospodařování důchodových fondů na jinou penzijní společnost jsou penzijní společnost podle odstavce 1, penzijní společnost podle odstavce 2 a jejich depozitáři. Dnem, kdy došlo k převodu obhospodařování podle odstavce 1, vstupuje penzijní společnost, na kterou bylo obhospodařování důchodových fondů převedeno, do všech práv a povinností důchodových fondů.

(5) Pokud se penzijní společnost zrušuje s likvidací nebo je penzijní společnost v úpadku, převede obhospodařování všech důchodových fondů na jinou penzijní společnost likvidátor nebo insolvenční správce penzijní společnosti. Likvidátorovi nebo insolvenčnímu správci přísluší za tuto činnost náhrada hotových výdajů a odměna; v případě, že je penzijní společnost v úpadku, je pohledávka na jejich vyplacení pohledávkou za majetkovou podstatou penzijní společnosti. Nepostačuje-li majetek či majetková podstata penzijní společnosti k vyplacení náhrady hotových výdajů a odměny likvidátora nebo insolvenčního správce, vyplatí je stát. Způsob stanovení náhrady hotových výdajů a odměny likvidátora a insolvenčního správce, jejich maximální výši hrazenou státem a způsob výplaty stanoví prováděcí právní předpis.